

Wie vertaalt, loopt onvermijdelijk tegen de grenzen van de taal aan. In deze rubriek presenteert elke maand een vertaler zijn of haar weerbarstigste vertaalprobleem – en de uiteindelijke oplossing.

Carla Kloet

Wat is het grootste vertaalprobleem dat u bent tegengekomen?

“Mijn grootste probleem bij het vertalen in ondertitels is vaak het ontbreken van een script. Dat overkwam me toen ik de film *Roma* van Fellini de eerste keer moest ondertitelen voor video. Tijdens het straatfeest in de volkswijk Trastevere rijdt de camera langs lange eettafels en is het een kakofonie van kreten in plat Romeins. Ik heb de band veel heen en weer gespoeld om te proberen het allemaal te ontcijferen. In de eerste paar seconden verstond ik alleen een mannenstem die riep: ‘van huis meegebracht’ en iets als ‘nervous’ (‘nervoso’). Maar het was toch een raadsel wie dat riep in al die drukte. Waarom maakte de kok op de voorgrond bijvoorbeeld dat gebaar met z’n armen in de lucht?”

Hoe hebt u het opgelost?

“Gelukkig kreeg ik later toch een dialooglijst in handen en werd het me duidelijk. Het was niet de kok maar een klant die naar z’n drukke kinderen riep: ‘We hebben twee kakelkippen van huis meegebracht. Moeten jullie in de oven?’ Het was dus niet *nervoso* maar *nel forno*.”

“Maar als ik het echt niet versta, vraag ik een Italiaan om mee te luisteren. Eén keer kwam die er ook niet uit: bij een interview met Roberto Saviano, auteur van het verfilmde boek *Gomorra*, over de Napolitaanse maffia. Maar in het boek vonden we de oplossing: het Engelse woord *stakeholder*.” <

Carla Kloet is dertig jaar zelfstandig ondertitelvertaler van Italiaanse films (een kleine 300 titels) en was twintig jaar freelancer bij het Nederlands Omroepproductiebedrijf (NOB). Eind vorig jaar ontving ze de BZO-ondertitelprijs voor de vertaling van de film *La grande bellezza*.

Foto: Erik Pezaro